

РАДА

ГАЗЕТА ПОЛІТИЧНА, ЕКОНОМІЧНА І ЛІТЕРАТУРНА

ВИХОДИТЬ ЩО-ДНЯ, ОКРІМ ПОНЕДІЛКІВ.

РІК ШОСТІЙ

Адреса редакції і контори:
у Київі, Велика Підвальна вул. д. 6,
вила володих порт
Телефон редакції 1458.
ТЕЛЕФОН ДРУКАРНІ 1069.
УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ НА РІК 1911

на рік	на 6 м	на 3 м	на 1 м	на 1 м	на 1 м	на 1 м	на 1 м	на 1 м	на 1 м	на 1 м	на 1 м
1 руб. 75 коп.	75 коп.	50 коп.	30 коп.	30 коп.	30 коп.	30 коп.	30 коп.	30 коп.	30 коп.	30 коп.	30 коп.

Автори рукописів повинні подати своє прізвище та адресу. Редакція може скорочувати і змінити статті без повідомлення автора. Редакція не відповідає за вміст листів та дрібні замітки й дописи, на яких не зазначено імені автора. Авторі рукописів не повертаються, якщо не буде надіслано квитанції. Авторі рукописів не відповідає за вміст листів та дрібні замітки й дописи, на яких не зазначено імені автора. Авторі рукописів не повертаються, якщо не буде надіслано квитанції.

Простяг авторів додержуватись правописку „Ради“.

УМОВИ ДРУКУВАННЯ ОПОВІСТОК:

За рядок петиції поперед текст, або за його місце платиться по 20 коп. За рядок петиції після тексту: за перший раз 20 коп. за другий—10 коп. Хто шукає заробітку, платить за оповістку в 3 рядки 10 коп. за раз, при умові друкування не менше 3-х ряд.

Московський Торговий дім
І. ПЕХОВИЧ та СИН.
(Поділ, Олександрівська пл. № 1. Тел. 21-77).

ОДЕРЖАНІ В ВЕЛИКІМ ВИБОРІ всі осінні новини. Мебельний одділ значно розширено й доповнено.

На 3 місяці
з 1-го Октябрю до кінця року газета
„РАДА“
коштує 1 руб. 75 коп.

Театр Городського Народного Дому

Група українських артистів МИКОЛИ САДОВСЬКОГО.

Сьогодні, 29-го вересня, опер. на 4-х муз. Монюшки перекл. Садовського. Завтра, 30-го вересня, опера на 4-х муз. „Галька“ 30-го ЗА ДВОМА ЗАЙЦЬМИ ком. з співами на 4 д. У суботу, 1 жовтня (окт.) дві вистави: ранком по цінам від 10 до 50 к. ВІЙ. Вечером ЧАРІВНИЦІ. У неділю 2-го ранком по цінам від 10 до 50 к. ПАННА ШТУКАРКА. Вечером САВА ЧАЛДІЙ. У понеділок, 3-го, по цінам від 10 к. до 1 р. 20 к. ДІВ. ОЕМБІ. Незабаром вист. буде у перший раз нову оперу ПАН СОТНИК муз. Козаченка. (Де на сцені Імператорського театру). Початок о 8 г. веч.

Квитки пролаються. Відповідає режис. М. САДОВСЬКИЙ.

Городський Театр. Дирекція С. В. Бригіна.

Сьогодні, 28-го вересня, опер. на 4-х муз. Монюшки перекл. Садовського. Завтра, 29-го вересня, опера на 4-х муз. „Галька“ 30-го ЗА ДВОМА ЗАЙЦЬМИ ком. з співами на 4 д. У суботу, 1 жовтня (окт.) дві вистави: ранком по цінам від 10 до 50 к. ВІЙ. Вечером ЧАРІВНИЦІ. У неділю 2-го ранком по цінам від 10 до 50 к. ПАННА ШТУКАРКА. Вечером САВА ЧАЛДІЙ. У понеділок, 3-го, по цінам від 10 к. до 1 р. 20 к. ДІВ. ОЕМБІ. Незабаром вист. буде у перший раз нову оперу ПАН СОТНИК муз. Козаченка. (Де на сцені Імператорського театру). Початок о 8 г. веч.

Квитки пролаються. Відповідає режис. М. САДОВСЬКИЙ.

ГРАМОФОНІ

патетони і найбільший вибір пластинок до них по самих помірних цінах можна придбати тільки в головному складі музичних струментів і нот
Г. І. Індржішек,
Київ, Хрещатик, 41, бель-отаж. 1560-64

АРТИСТ
Микола Вільшанський
дає уроки драматичної умови. Прийм. від 4 до 6, кім. свят. Прорізна № 16, кв. 27.

І-ша ЗУБНА лікарня.
при лікарні
Прорізна 10. ХІРУРГ.

Спеціальна кожно-венерич. лічебниця
д. № 16, В. Васильківська. Поруда 50 к. Пр. 9—2 дн. та 8—9 веч. Приймає, прийом у завідувача лічебниці д. Гольдберг: 5—7 веч.

Д-р Черняк В. Житомир, 16. Прийм. 9—12 та 5—8, кім. 1—2. Праці (сіф.), вен., мочепол. (спец. гоїна вузлекс), пол. рост. Усі спец. метод. гоїна. 322-373

Л. Ф. ГРОМОВСЬКА
Прорізна 27, під В. Володимир.
Підготовча школа 3 разр.

запрош. досвідчен. учитель, що готує і містить хлопців і дівчат і всі середні школи. Ця школа практична НІМЕЦЬКА ТА ФРАНЦУЗЬКА МОВ. Діти приймаються на молодші 5-ти роки. Прийм. щодня від 12—1 та від 5—6 в.

В Курському

окрем. № РАДИ* продюється в книжному кімнаті „СКУРКА“. Там же продюється українські книжки, журнали, листівні картки і поштовий напір з портретами українських діячів і письменників.

В Умані
угол Поліцейської та Миколаївської купувати № РАДИ* можна в книгарні „ПРОСВІЩЕННЯ“. Там же продаж українських книжок.

У новім земстві.
Долю нового земства в шістьох заг. губерніях можна вважати цілком забезпеченою. Коли за життя П. А. Столипіна ще могли бути деякі сумніви щодо до того, чи ухвалить Дума новий закон чи не ухвалить, — то тепер і таких сумнівів бути не може. „Смерть примиряє“—мовляло „Нов. Время“.

У данім разі смерть творила дало певне життя творові. Стара істина: на нещасті одних будується щастя других.
Нові земці можуть отже бути спокійні. Той нервовий настрій, що панував серед них раніше, ті сумніви—затвердять чи не затвердять?—що досі не давали їм спокійно влізати до органічної праці,—цілком зникли. Становище тепер таке яснє, як тільки можна бажати.

Де ж, у такім разі, робота—не кажемо: наслідки роботи, а тільки це сама робота нових гласних, національних діячів, спасителів отечества від инородческого засилья? Той роботи ми досі не бачимо. Старе ще не вмерло, а нове не народилось, і земський віз загальмувався на однім місці.
Правда, нові земці проявляють деякі ознаки життя, але з того виходить один тільки сором для „національної“ ідеї й шкода для людности. Здебільшого ці ознаки життя проявляються в запусканні рук у земський касу й в пільгах ріжним „родням“ челоувікамъ*. Ці риси визначились ще тоді, коли нове земство виходило з виборчої купели, але в той час „національні“ апетити мусили мимовільно обмежуватись, бо в їх руках була ще не вся сила й влада. Тепер, коли фактичне порідкування земськими коштами опинилось нарешті в „національних“ руках—апетити патріотів

„разыгрались“, мовляли росіяне, „во всю“.
Відносини нових земців до народніх грошей всюди однакові і на Білій Русі, і на Правобережній Україні. У Вітебську губерніє земське вібрання призначило на содержанию земських управ до кінця року 86 тисяч карб., хоч до кінця року зосталося усього 4 з половиною місяці, а старі земства, не національні, витратили за цілий рік 80 тисяч карб. З цих 86 тисяч карб. 80 тисяч має піти на жалювання председателям і членам земських управ, а решта—на канцелярські видатки й роз’їзди. Характерно, що з усіх губернієських гласних тільки п’ятеро повстали проти таких надмірних апетитів, решта ж цілком пристала на пропозиції національних ватажків. Що ж до селянських гласних, то вони втілює ще до скінчення сесії, побачивши, мабуть, що їх присутність служить тільки декорацією, під якою відбуваються не дуже то корисні для селян події.
Про перший крок Подільського земства маємо цікаву звістку з Нової Ушиці. Як повідомляє кореспондент „Кіев. Почты“, молоде земство там ще в стадії „констрування“. Нещодавно відкрито канцелярію повітової земської управи в складі 17 душ. Платі всім призначено досить гарну: навіть таким, що тільки починають службу з писарчуків, призначено по 40 карб. на місяць. Це пояснюється, як каже газета, тим, що більшість посад заповнено по претенції членів земської управи, гласних то-що. Загалом на видатки нове земство не скупись. Під управу найнято дім за 1200 карб. на рік—ціна тут ще нечувано висока, бо в тіх членів управи матиме свій кабінет і т. д.

Такі звістки надходять з усіх інших губ., де заведено нове земство. А про роботу, про справжню органічну роботу на користь місцевої людности, про яку націоналісти так щиро дбали на словах, щось нічого не чувано. Швидко, занадто швидко догоріли націоналістичні огні, й тепер од них зостався тільки чад.
Красіві наради.
Тижнів зо два тому одночасно в Харківській Саратовській одкривались красіві селянське господарські наради для виснаження заходів, необхідних для поліпшення селянського господарства. Район харківських наради охоплює мало не всю південну Україну—Полтавщину, Таврію, Харківщину й Херсонщину,—де землеустроительна діяльність останніх років провадилася з особливою жвавістю. Не можна отже пройти без уваги мимо цієї наради, скликаній з такою „помощю“ й призваної загоїти мало не всі болячки сучасного селянського життя.

Програма наради надзвичайно широка. В 15 п’янтках порушено трих не всі головні питання, що хвилюють сучасне українське село. Тут і питання про агрономічну допомогу, і про хуторі та одрубні, і про техніку та організацію селянського господарства, і про земську та урядову допомогу—усього й не перелічити!
Головним питанням наради було, однак, виснаження взаємних відносин між урядом і земствами в справі організації агрономічної допомоги селянам і перш за все—одрубникам та хуторянам. Досі в кожній губернії коло цієї справи ходили дві організації—урядова й земська. Це викликало небажані суперечки, гальмувало роботу й вносило атмосферу ворожнечі в таку справу, яка повинна бути цілком вільною від усяких особистих чи „владомстивних“ непорозумінн.

Нарада й повинна була унормувати цю справу й дати перевагу чи тій чи другій агрономічній організації.
Правду кажучи, громадянство не сподівалося од цієї наради яких корисних наслідків. Склад її був такий: яркраво-бюрократичний, що радикальних змін од її постанов не було радці сподіватись. Земства наші стоять тепер так далеко від народу й його життя, що від їх представників також не можна було чекати особли-

вої широти поглядів. І нарада дала те, чого від неї сподівались—майже круглий нуль.

Навіть свого головного завдання нарада не виконала. Поки велись загальні розмови, всі, навіть відомий землеустроитель Рітін, казали, що агрономічною справою найкраще порідкувати земству, бо воно більш довідчене й краще знає місцеві обставини. Але як тільки дійшло до діла—інтереси землеустроительних чиновників взяли гору над міркуваннями тверезого розуму, й постановлено зоставити й надалі агрономічній нараді при губернських землеустроительних комісіях. Характерно, що навіть самі земці повстали проти того, щоб порідкувати всю справу агрономічної допомоги в руки земства. Чому? Один Бог їх відає. Та коли вже й земці відмовились брати на свою відповідальність агрономічні функції, то чиновникам од землеустроительства, само собою розуміється, теперішній порядок далеко миліший, бо куди б вони всі подівались, коли б справу цілком було передано в руки земства? І нарада прийшла до думки, що нема краще, як зоставити існуючий st. tus quo, й хоч відомо, що від існування двох паралельних і часто ворожих поміж собою агрономічних організацій дуже терпить сама справа, проте шкурні інтереси одних і „смирно-мудріє“ других взяли гору над міркуваннями розуму й потреби життя.

В періодичній пресі тепер знов порушено стару суперечку про користь і шкоду від землеустроительства. Тут не місце розводитись над тим, чий погляд більше відповідає дійсним потребам селянства, але не може бути найменшого сумніву в тім, що такі наради, як харківська, великої користі селянству—навіть „землеустроительному“—не принесуть.
П. А.

Народний театр і аматори.

Часто густо я бачу усмішку на устах моїх знайомих, коли, захоплений виставою пьеси, обертаюсь до них за допомогою або за порадою.
„Тай турбота ви людина! Ну, скажіть з ласки вашої, на віщо це все ви робите? за для кого і для чого? І від кого ви ждете собі подяки? Знаювали плечами і додавали: „І хота вийти, все одно пам’ятника вам не поставлять!“
І всякий раз мені соромно і боляче за них. Дивні люди і чудні їх думки! Чи можна ж так глузувати над своєю неосвіченістю, над своїм верозумінням? Тяжко чути од своїх таке, бо коли це каже інтелігентна людина, то що вже простим і неосвіченим; ім і Бог велів дивитись на хуторі театру очима героя Карпенки Карого Терешка, котрому театр там і корисна річ, що можна в ньому довгою зімовою ніччю трохи подивитись, а трохи поспати.
Звичайно-ж на народний театр їстувє в більшості один погляд, як на культурну розвагу і дуже рідко—як на просвітну силу.
І коли б ми, аматори—українці, додержувались погляду більшости, то ми б знайшли самі себе, знайшли грунт вашої свідомости в цій справі і привели б нашу працю до звичайної забавки, а свою ролю—до ролі комедіантів.

Але в нашій праці є жива і творча сила, це свідомість, що народний театр є просвітна інституція, розвиток котрої їде разом з культурним поступом народа. Вона підтримує аматорів в їх праці і додає їм сили мужньо боротись зо всіма перешкодами і перешкодами.
Я бачив очі повні сліз, я чув доріг моїй душі виклики здивованія й зачарування селянина-слухача. На нього неадекватно впливали і згук рідної мови, і авторські думки. Кожний згук рідної мови находив відгук в таємниці його простої душі і збуджував свідомість.
Театр перетворювався в арену, де виконувався розуміння своєї національної відокремленности. Виявлялось в думках, а нові позуття та нові розуміння витворювали нові духовні придбава. Зоружилася десь в глибині душі думка про національну єдність, про національну свідомість.

Проега народня мова здобувала собі в театрі право пануючої мови, мови літературної. Народ слухав свою мову в новій обставині і переконавався в її праві і в законности її існування. І в цьому разі театр виби облагорожув народню мову, виби

надає їй громадські права, підтакує її дієвість існування.

Село, містечко, завод, рудник, станція, воєди, де труппи артистів не можуть роставуватись на довго, аматорські гуртки це національні просвіта організації національної свідомости. І коли обставини дають їм можливість знайомити народ з національною літературою, вони повинні виконати свій моральний обов’язок яко культурно просвітної інституції. І наслідки їхньої праці скоро з’являються.
Власним досвідом я в цьому переконався. Ми за роки праці майже виховали публіку. Народ нашими виставами цікавиться; навіть приїздить з сусідських сел, щоб послухати вистави на рідній мові.

Правда, цьому сприяло багато те, що вибір пьес був у нас завше гарний. Йшли твори Карпенки-Карого, Кропивницького, Грінченка, Квітки-Основ’яненка і т. ін. Взгалі, хоч і важко ставити пьеси цих авторів, проте наскільки вони корисні творці таких авторів, як Володзький, Кашенко і др.! Витрачена на них праця окупиться своїм впливом на слухачів і силою, і вартістю.

Аматорські гуртки мають ґрунтові підвалини свого існування: 1) вона їстувють на селі, себ-то, в центрі народнього життя, в центрі народньої мови; 2) складаються з селян, а коли це на заводі та руднику в робочих, людей простих; 3) вони працюють там, де користь для свідомого аматора очевидна; 4) своїм людям завжди більше віри, а від того більше спочуття та широти до їх вистав межи такою публікою і 5) наша література майже цілком народня і її відповідне місце на селі досеред народа.

Народний театр має всі дані для того, щоб стати на селі в рядок національно просвітної сили на рівні з вчешан на рідній мові по школах, а аматорські гуртки—розсадником національної свідомости.

А відтого театр на селі і аматорські гуртки повинні мати поміч і спочуття до своєї праці серед інтелігентів, котра, підтримуючи їх матеріально і морально, помагатиме національному видроженню народа, його національній свідомости, його освіти.

Ма певні, що Народний театр при такій допомозі займе в українському селі відповідне йому просвітно-національне місце. Щиро ж побажаємо йому здобути це місце яко мога скоріше.
Я. Черіга.

ПО РОСІІ.

— Фінляндські законопроекти. Після смерті Століпінна багато почали говорити про політику, що до країни, і головним чином про долю ввнесених в Державну Думу двох законопроектів про фінляндські справи: про порівнення в правах росіян в фінляндціях і про виділення Фінляндії частини видатків на армію. Ці проекти думська комісія вже розглядала, і ще в май місяці було в’їшено поставити їх на оповістку в-всеня, в першу чергу. Більшість членів Державної Думи й тепер держаться цієї думки, і треба думати, що фінляндські законопроекти не в якуму разі з черги не змінуть. Цим законопроектим в Думі надають великого значіння. Видатні представники більшости своєю тактикою хочуть показати, що фінляндська політика останніх часів це не є робота одного тільки покойного Століпінна, П’яцкім подіяла більшість представств найголовніших партій.
(Н. В.)

— Самогубства у війську. За іюль і подовину августа цього року у війську приамурської округи зареєстровано 32 самогубств. Командуючий військом в округі, генерал Лещицький запитав військове начальство про причини збільшення самогубств. Причини збільшення самогубств в Думі надають великого значіння. Видатні представники більшости своєю тактикою хочуть показати, що фінляндська політика останніх часів це не є робота одного тільки покойного Століпінна, П’яцкім подіяла більшість представств найголовніших партій.
(Н. В.)

— Самогубства у війську. За іюль і подовину августа цього року у війську приамурської округи зареєстровано 32 самогубств. Командуючий військом в округі, генерал Лещицький запитав військове начальство про причини збільшення самогубств. Причини збільшення самогубств в Думі надають великого значіння. Видатні представники більшости своєю тактикою хочуть показати, що фінляндська політика останніх часів це не є робота одного тільки покойного Століпінна, П’яцкім подіяла більшість представств найголовніших партій.
(Н. В.)

— В справах забезпечення духовенства. На синодській нараді обговорювався питання про збільшення пенсії церковному причету до половини майбутньої норми їх жалювання. По пи

танню за освітній цей наряда вивчала: кандидат на посаду священика обов'язково повинні пройти весь курс середньої школи. Кандидати на дяків мають пройти курс церковно-учительської школи; псаломщики—курс духовних або двохкласових шкіл.

— Шкільні розваги. Синод постановив було звернуватися до міністерства за проханням про те, щоб міністерство видади наказ про своїм школам не виоряжати під свята і великим поєтом розваг. Згожуючись в принципі в синодом, більшість міністерств одначе зазначили, що в такому разі учні можуть тими днями шукати собі розваг по за школою. Останніми днями це питання обговорювалося в раді міністерств. Мало не всі члени ради заважали обер-прокуророві Саблеру, що такі заходи небезпечні і не бажані. Саблер тоді сказав, що синод постановяє тільки проти таких розваг, які не відовідають церковним службам в ті дні. Вечорі ж духовних опітів та музики синод не забороняє. Рада міністерств згодилася з Саблером і розіслала по школах відповідні накази.

— «Сказательница былин». До Петербургу прибула з петрозаводського повіту Богданова, едана, що осталась живою «сказательница» былин оловницької країни. Тепер їй 57 років. Богданова має надзвичайну пам'ять. Коли в неї було років з 10, почула вона один раз байку про Добриню з 600 віршів та і досі добре пам'ятає її хоч сама неграмотна.

— «Клуб самогубців». В газетах повідомляють, що в Курську засновано клуб самогубців. В горі про це ходять багато балачок. Рішуче заперечують, що де-кіде останніх самогубств учив стоїть в зв'язку з діяльністю цього клубу. По статуті цього клубу його члени повинні умирати по жеребку. Великого страху нагнав на батьків список учнів, котрим випав жеребок умирати в найближчу чергу. Такий список недавно знайшли. На першому місці в цьому списку стоїть учень старших класів дівочих гімназій—Г., А. і П.—вої три—дочки заможних і видатних в горі особ.

— «Всякі звісти». В Новочеркаську закінчено судову справу козаків Хоперської округи про заколот під час майських лагерних зборів 1910 року. Судили 279 козаків. Приєднує до них козаків в категорю один безсортчуну, 215—в арештантській роті та в тюрму. 54 виправдано.

— Через те, що останніми часами, як звичайно буває в-осени, із кас державного банку вийшло багато грошей, на прохання останнього тижня зроблено новий випуск кредитних білетів на 25 мільйонів карбованців.

— Ілюодор одіслав листа Кокочеву, в якому він скаржиться на утилки і прохач захистити його. Кажуть, що Кокочева на його листа не одповів нічого.

— На початку октябрия на Вождовому кладовищі в Петербурзі буде одкрито пам'ятник покійному сибірському депутату Ові Караулову роботи художника Г'їцуся. На пам'ятнику будуть викавані слова з однієї, найбільш відомої промови депутата.

— Міністри народної освіти ріжкі всімства та шкільно-окужі і начальники подали прохання про задоволення грїшми шкільно-будівельних потреб, везого на суму 7.238.246 карбованців.

— В міністерстві народної освіти виробляють проект нового типу технічних шкіл, які будуть давати учням цілком закінчену практичну підготовку.

— 7 ноябрия при головному управлінні хліборобства буде скликано першій всеоросійській з'їзд технаїв по сельському овєтревальному будівництву.

— В Державну Думу подано розпис залізодорожного управління. Валовий працюток на 1912 рік 615 мільйонів. Чистий прибуток 167.000.000 на 20.000.000 більше торішнього.

— Недавно до касира бесарабської земської управи звернулася одна молдавanka на своїм воу, прохуючи її видати жалування за годовання. Касир заявив їй, що він «по баранячому» не розуміє. Потім гукнув сторожа, який розумів молдаванську мову, і через нього почав її лаяти за те, що та не вивчилась російської мови. Кажуть, що такі опєнки одбуваються в касира часто.

— Військовий міністр звернувся з Державну Думу за проханням про асигновку на протязі трох років, починаючи з 1912 року, субсидії од казни на авіаційну школу, в розмірі 100.000 карб. що-року.

— В Баку в театрах заведені безплатні місця для дежурних наставників середніх шкіл, які мають наглядати там за учнями.

— Недавно до касира бесарабської земської управи звернулася одна молдавanka на своїм воу, прохуючи її видати жалування за годовання. Касир заявив їй, що він «по баранячому» не розуміє. Потім гукнув сторожа, який розумів молдаванську мову, і через нього почав її лаяти за те, що та не вивчилась російської мови. Кажуть, що такі опєнки одбуваються в касира часто.

— Недавно до касира бесарабської земської управи звернулася одна молдавanka на своїм воу, прохуючи її видати жалування за годовання. Касир заявив їй, що він «по баранячому» не розуміє. Потім гукнув сторожа, який розумів молдаванську мову, і через нього почав її лаяти за те, що та не вивчилась російської мови. Кажуть, що такі опєнки одбуваються в касира часто.

— Недавно до касира бесарабської земської управи звернулася одна молдавanka на своїм воу, прохуючи її видати жалування за годовання. Касир заявив їй, що він «по баранячому» не розуміє. Потім гукнув сторожа, який розумів молдаванську мову, і через нього почав її лаяти за те, що та не вивчилась російської мови. Кажуть, що такі опєнки одбуваються в касира часто.

— Недавно до касира бесарабської земської управи звернулася одна молдавanka на своїм воу, прохуючи її видати жалування за годовання. Касир заявив їй, що він «по баранячому» не розуміє. Потім гукнув сторожа, який розумів молдаванську мову, і через нього почав її лаяти за те, що та не вивчилась російської мови. Кажуть, що такі опєнки одбуваються в касира часто.

— Недавно до касира бесарабської земської управи звернулася одна молдавanka на своїм воу, прохуючи її видати жалування за годовання. Касир заявив їй, що він «по баранячому» не розуміє. Потім гукнув сторожа, який розумів молдаванську мову, і через нього почав її лаяти за те, що та не вивчилась російської мови. Кажуть, що такі опєнки одбуваються в касира часто.

— Недавно до касира бесарабської земської управи звернулася одна молдавanka на своїм воу, прохуючи її видати жалування за годовання. Касир заявив їй, що він «по баранячому» не розуміє. Потім гукнув сторожа, який розумів молдаванську мову, і через нього почав її лаяти за те, що та не вивчилась російської мови. Кажуть, що такі опєнки одбуваються в касира часто.

Офіційні відомости про сьогорішній урожай.

Міністерство фінансів опублікувало докладні відомости про сьогорішній урожай у Росії. Абсолютних чисел ті відомости не дають, а тільки показують, скільки якого хліба зібрано порєсно з кожної десятини. За браком інших відомостей, офіційні дані також можуть принести деяку користь, для чого й наводимо з них де-які відомости про урожай на Вкраїні.

Озима пшениця дала на Херсонщині 15—160 пудів з десятини, на Катеринославщині 10—120 пуд., у Таврії 10—80 пуд., на Кубані 10—60 пуд., на Поділлі 10—170 пуд., на Волині 50—150 п., на Чернігівщині—80—150 пуд., на Полтавщині—30—120 пуд., на Харківщині 80—80 пуд. Яра пшениця дала на Херсонщині 15—55 пуд. з десятини, на Катеринославщині—20—100 пуд., у Таврії 20—60 пуд., на Поділлі—50—120 пуд., на Волині 50—100 пуд., на Чернігівщині 50—80 пуд., на Полтавщині—30—90 п., на Харківщині 45—100 пудів. Жито дало на Херсонщині—25—70 пуд. з десятини, на Катеринославщині—40—180 пуд., у Таврії 30—60 пуд., на Поділлі 20—180 пуд., на Волині—50—150 пуд., на Чернігівщині—50—125, на Харківщині—40—120 п., на Полтавщині 30—140 п. Овес дав на Херсонщині—20—150 пудів, на Катеринославщині 60—150 п., у Таврії—80—50 пуд., на Поділлі—50—200 пуд., на Волині—50—120 пудів, на Чернігівщині—50—180 пуд., на Полтавщині—90—150 пуд., на Харківщині 60—200 п. Ячмінь дав на Херсонщині 60—120 пуд. з десятини, на Катеринославщині—30—160 пуд., у Таврії—40—110 пуд., на Поділлі—50—180 п., на Волині—50—120 пуд., на Чернігівщині—50—100 пуд., на Полтавщині—70—100 пуд. і на Харківщині—40—120 пуд.

Порівняючи наведені числа з аналогічними числами попереднього року, ми бачимо таку картину. Торік мінімум озимої пшениці для Херсонщини було 25 пудів, а сьогоріж—15 пудів, для Катеринославщини—30 і 10 пудів, для Таврії 20 і 10 пудів, для Волині—80 і 50 пуд., для Чернігівщини 25 і 80 пуд., для Полтавщини—55 і 30 пудів. Таким чином, озима пшениця дала сьогоріж курацій урожай тільки на Чернігівщині, де мінімум збільшився; по всіх інших українських губерніях сьогорішній урожай озимої пшениці був далеко гірший проти торішнього. Для ярої пшениці торішній і сьогорішній мінімуми були такі: на Херсонщині 20 і 15 пудів, на Катеринославщині 50 і 20 пуд., у Таврії—20 і 20 п., на Волині 35 і 50 п., на Поділлі 40 і 50

пудів, на Чернігівщині 15 і 50 пуд., на Полтавщині 20 і 80 пуд., на Харківщині 45 і 45 пуд. Тут ми бачимо, що яра пшениця загалом дала трохи курацій урожай проти торішнього. Мінімум урожаю жита торік і сьогоріж були такі: на Херсонщині 50 і 25 п., на Катеринославщині 80 і 40 п., у Таврії 40 і 30 п., на Волині 70 і 50 пуд., на Поділлі 45 і 20 пуд., на Чернігівщині 25 і 50 пуд., на Полтавщині 50 і 30 п., на Харківщині 45 і 40 пудів. Тут ми знов бачимо, що урожай жита в більшості губерній був сьогоріж далеко гірший проти торішнього. Що до вїса й ячменю, то їх мінімуми були торік і сьогоріж такі: на Херсонщині 40 і 20 п., на Катеринославщині—80 і 30 пуд., у Таврії 25 і 30 пуд., на Чернігівщині 5 і 50 п., на Полтавщині 25 і 70 пуд., і на Харківщині 30 і 40 п. Виходить, що урожай вїса й ячменю був сьогоріж порєсно по Україні такий самий, як і торік: на півдні був сьогоріж менший урожай, а на півночі—торік.

Висновок з офіційних відомостей такий. Найважливішій для нашого краю хліба, як озима пшениця й жито, уродили сьогоріж далеко гірше проти торішнього. Кураче уродила яра пшениця, але це не має значиння, бо на Україні ярої пшениці сїють дуже мало. Не змінився тільки врожай ячменю й вїса—рослини корисних, а не харчових.

Висновок з офіційних відомостей такий. Найважливішій для нашого краю хліба, як озима пшениця й жито, уродили сьогоріж далеко гірше проти торішнього. Кураче уродила яра пшениця, але це не має значиння, бо на Україні ярої пшениці сїють дуже мало. Не змінився тільки врожай ячменю й вїса—рослини корисних, а не харчових.

Висновок з офіційних відомостей такий. Найважливішій для нашого краю хліба, як озима пшениця й жито, уродили сьогоріж далеко гірше проти торішнього. Кураче уродила яра пшениця, але це не має значиння, бо на Україні ярої пшениці сїють дуже мало. Не змінився тільки врожай ячменю й вїса—рослини корисних, а не харчових.

Висновок з офіційних відомостей такий. Найважливішій для нашого краю хліба, як озима пшениця й жито, уродили сьогоріж далеко гірше проти торішнього. Кураче уродила яра пшениця, але це не має значиння, бо на Україні ярої пшениці сїють дуже мало. Не змінився тільки врожай ячменю й вїса—рослини корисних, а не харчових.

Маленький фельетон.

Дідча думка.

Всім відомо, що в кожну програму поступових партій російських заведено таку гарну річ, як самовизначення нації.

— Що-ж, мовляв,—коли «свобода личности», то «свобода нації» тим самим. Нехай собі «самопеределяются», як Бог на думку їм покладе.

Через те вважається ознакою поганого тону висловлюватись так або інакше супроти цієї досадної «заповіді».

— Ого, казуть, по російська пресам дихає на нас. А ось послужайте, як гарно вола співає, як ягелю небенний. Усе б і спухав, і олухав, і слухав...

І справді гарно—сущим ягелюським невідборним голосом.

Тільки... тільки ніколи не слухайте довго: послухали трішечки, та й буде з вас. А то ягелюським голосом річ не звичайно тендітна й од найбільшій одмін в політичній, чи економічній, чи якій иншій погоді, хрипце. Як же-ж хоч трохи охрипце, то несамохіть з-поза нього—ні-ні та й вибується дідча думоюнька.

— Ого, казуть, по російська пресам дихає на нас. А ось послужайте, як гарно вола співає, як ягелю небенний. Усе б і спухав, і олухав, і слухав...

І справді гарно—сущим ягелюським невідборним голосом.

Тільки... тільки ніколи не слухайте довго: послухали трішечки, та й буде з вас. А то ягелюським голосом річ не звичайно тендітна й од найбільшій одмін в політичній, чи економічній, чи якій иншій погоді, хрипце. Як же-ж хоч трохи охрипце, то несамохіть з-поза нього—ні-ні та й вибується дідча думоюнька.

Ми належимо до представників однієї з отих ягелюських націй, тому дуже уважно й ревниво завжди до слухуємося до ягелюського опіву та аваних поступових гает.

На лих! Во не раз уже наше національне вухо вразило дріла та капосна дідча думка, що малодомітливо ноткою задирає було серед ягелюської мелодії.

Цими днями, наспр., одна київська гаета безперечної поступовости, відома своїми ягелюськими симпатіями до нашої нації, висловлюючи свої задовольнення з приводу з'єднання ук-

раїнських кооперативів з московськими, тенденцію українських супротивників того з'єднання назвала *шовіністичною*.

Трохи безграмотно (який вже, прошу, там шовінізм у тих зведолених нації!), але одверто й царо!..

В справі, в якій тільки й можна було, здається, оперувати словами—«корисно» чи «некорисно» в поглядю економічних інтересів людности, радтом маєте—шовінізм!.

Виходить, коли ви, читачу, думаєте, що українські кооперативи на користь української людности повинні провадити справу самостійно од московських, то вашою думкою керує люджерний націоналізм, а ви що доєі уважали себе націоналістом у найкрайшій розумінні цього слова,—шовініст!

— Оце й є та дідча думка, що так часто поєз ягелюський опів російської поступової преси.

На шестя, що-далі українська идея все більш шириться серед поступової російської громадськості, і такі вибрики, як оце наведений нами, трапляються тільки по газетах, що, не вважаючи на свою поступовість, а якихось певних причяч протє мають захавану ворожу до українства думку.

На здоров'ячко! Як гукнеш, так і одкується...

— Оце й є та дідча думка, що так часто поєз ягелюський опів російської поступової преси.

На шестя, що-далі українська идея все більш шириться серед поступової російської громадськості, і такі вибрики, як оце наведений нами, трапляються тільки по газетах, що, не вважаючи на свою поступовість, а якихось певних причяч протє мають захавану ворожу до українства думку.

На здоров'ячко! Як гукнеш, так і одкується...

Є ще преса, про котру звичайно не агадують. І коли ми одступимо од цього гарного звичаю, то тільки через те, що, залягаючи своїй дешевості, вона попадає до рук шарокої маси. В тій пресі найвищою міркою етичною є—копійка.

— Оце й є та дідча думка, що так часто поєз ягелюський опів російської поступової преси.

На шестя, що-далі українська идея все більш шириться серед поступової російської громадськості, і такі вибрики, як оце наведений нами, трапляються тільки по газетах, що, не вважаючи на свою поступовість, а якихось певних причяч протє мають захавану ворожу до українства думку.

На здоров'ячко! Як гукнеш, так і одкується...

Щоб витягти ту нещасну копейчику з обов'язельської кишені, можна піти на що хочете: на брехню, на шантаж, на наклеп.

— Інтересна гаета—три копійки—портрет Воєрова!

— Портрет Воєрова?—дуветесь, найміворіше хитаючи головою.

— «Сь портретом Воєрова—три копійки!»

— Оце й є та дідча думка, що так часто поєз ягелюський опів російської поступової преси.

На шестя, що-далі українська идея все більш шириться серед поступової російської громадськості, і такі вибрики, як оце наведений нами, трапляються тільки по газетах, що, не вважаючи на свою поступовість, а якихось певних причяч протє мають захавану ворожу до українства думку.

На здоров'ячко! Як гукнеш, так і одкується...

Цікаво, справді. Купуйте. Роздвільяється. Шось не схоже: про Воєрова, писано, що в нього довге черпе волосся, а це—стрижений, та й не такий молодий...

Ваше одзвонання роз'яснить на другий день, бо «гаєта», випутивши з обов'язельської гаманця належну мяду, спасая рештки своєї «поступовости» репутації такої заявою:

— Нехай дарують нам, шановні читачі, досадну коректуру помилку в підписові під учорашнім портретом. Замість «Воєрова», треба читати—«Варгова».

— Оце й є та дідча думка, що так часто поєз ягелюський опів російської поступової преси.

На шестя, що-далі українська идея все більш шириться серед поступової російської громадськості, і такі вибрики, як оце наведений нами, трапляються тільки по газетах, що, не вважаючи на свою поступовість, а якихось певних причяч протє мають захавану ворожу до українства думку.

На здоров'ячко! Як гукнеш, так і одкується...

Варгов—актревенор театру «Солов'ювь».

А за «сенсацию» грошники одібрали,—нехай хукається обиватель.

Чи подобається вам, читачу, така «сенсация»!.

— Южана Копійка!.

Українці, Богровь і Столмизя!.

Одна копейка!

Цікаво, Купуйте. Читаєте... відому брехню «Нов. Времена» (див. «Рада» № 218).

— Оце й є та дідча думка, що так часто поєз ягелюський опів російської поступової преси.

На шестя, що-далі українська идея все більш шириться серед поступової російської громадськості, і такі вибрики, як оце наведений нами, трапляються тільки по газетах, що, не вважаючи на свою поступовість, а якихось певних причяч протє мають захавану ворожу до українства думку.

На здоров'ячко! Як гукнеш, так і одкується...

Всім «от фіниских хладных» сквадь до пламєнаой Кохиди» відомо вже, де ховаються початки замаха на прем'єра, тим паче відомо не княням, а тому й тій нещасній «Южній Копійці»!

Дак ні! Чом же ще раз не потанцювати на своїй могилі, щоб зручнї було засунути чіпкі п'наури в гаман престокоі обивательєві.

Паскудство?!

— Наплязуйте! Аби свіжа копейка! Провінція!

— Оце й є та дідча думка, що так часто поєз ягелюський опів російської поступової преси.

На шестя, що-далі українська идея все більш шириться серед поступової російської громадськості, і такі вибрики, як оце наведений нами, трапляються тільки по газетах, що, не вважаючи на свою поступовість, а якихось певних причяч протє мають захавану ворожу до українства думку.

На здоров'ячко! Як гукнеш, так і одкується...

Дак ні! Чом же ще раз не потанцювати на своїй могилі, щоб зручнї було засунути чіпкі п'наури в гаман престокоі обивательєві.

Паскудство?!

— Наплязуйте! Аби свіжа копейка! Провінція!

— Оце й є та дідча думка, що так часто поєз ягелюський опів російської поступової преси.

На шестя, що-далі українська идея все більш шириться серед поступової російської громадськості, і такі вибрики, як оце наведений нами, трапляються тільки по газетах, що, не вважаючи на свою поступовість, а якихось певних причяч протє мають захавану ворожу до українства думку.

На здоров'ячко! Як гукнеш, так і одкується...

Дак ні! Чом же ще раз не потанцювати на своїй могилі, щоб зручнї було засунути чіпкі п'наури в гаман престокоі обивательєві.

Паскудство?!

— Наплязуйте! Аби свіжа копейка! Провінція!

— Оце й є та дідча думка, що так часто поєз ягелюський опів російської поступової преси.

На шестя, що-далі українська идея все більш шириться серед поступової російської громадськості, і такі вибрики, як оце наведений нами, трапляються тільки по газетах, що, не вважаючи на свою поступовість, а якихось певних причяч протє мають захавану ворожу до українства думку.

На здоров'ячко! Як гукнеш, так і одкується...

Дак ні! Чом же ще раз не потанцювати на своїй могилі, щоб зручнї було засунути чіпкі п'наури в гаман престокоі обивательєві.

Паскудство?!

— Наплязуйте! Аби свіжа копейка! Провінція!

ПО УКРАЇНІ.

— В українському клубі. 30-ого сєнтябрия о 8 години вечора призначено в клубі загальні збори членів. На

— В українському клубі. 30-ого сєнтябрия о 8 години вечора призначено в клубі загальні збори членів. На

— В українському клубі. 30-ого сєнтябрия о 8 години вечора призначено в клубі загальні збори членів. На

— В українському клубі. 30-ого сєнтябрия о 8 години вечора призначено в клубі загальні збори членів. На

— В українському клубі. 30-ого сєнтябрия о 8 години вечора призначено в клубі загальні збори членів. На

— В українському клубі. 30-ого сєнтябрия о 8 години вечора призначено в клубі загальні збори членів. На

— В українському клубі. 30-ого сєнтябрия о 8 години вечора призначено в клубі загальні збори членів. На

— В українському клубі. 30-ого сєнтябрия о 8 години вечора призначено в клубі загальні збори членів. На

— В українському клубі. 30-ого сєнтябрия о 8 години вечора призначено в клубі загальні збори членів. На

— В українському клубі. 30-ого сєнтябрия о 8 години вечора призначено в клубі загальні збори членів. На

— В українському клубі. 30-ого сєнтябрия о 8 години вечора призначено в клубі загальні збори членів. На

— В українському клубі. 30-ого сєнтябрия о 8 години вечора призначено в клубі загальні збори членів. На

— В українському клубі. 30-ого сєнтябрия о 8 години вечора призначено в клубі загальні збори членів. На

— В українському клубі. 30-ого сєнтябрия о 8 години вечора призначено в клубі загальні збори членів. На

— В українському клубі. 30-ого сєнтябрия о 8 години вечора призначено в клубі загальні збори членів. На

— В українському клубі. 30-ого сєнтябрия о 8 години вечора призначено в клубі загальні збори членів. На

Втікли.

(Оповідання).

Пилипко сївів на вулиці і грався в баштана. Перш усього він нагородив в пороху, що лежав тут майже по самі коліна, квадраточий вал, а в середині нашивав рядочком маленькіх вушків—це гарбузи. Іх неодмінно треба оборотити, бо тут багато злодійів—все покрудять.

Але крім огорожі, у нього в ще лихі собаки,—Текля й Гаврилко. І коли Павлик Івасів вимарьється викрасти хоч одного гарбуза, собаки підіймають таку гавкітню, що влодїй тікає, де духу бере, а як зволітає, то він їде тоді за пса, а Текля, або Гаврилко за злодій.

Але цю гру їм завжди поєз Маринка. Вона любить гратися в паровийка—біжить по дорозі, суєе так погами—чп-чп-чп-чп,—і прямиєнько через баштан; геть потопче, та ще до того наберє повну жменю пороху і висинеде кому небудь на голову. Така капосна дівчина! А ну, попробуй, вдари її, то зараз побіжить до мами скаржатиєсь.

— Пилипко, Пилипку! чується з-за воріт. Пилипко біжить до дому.

На призьбі стоїть мішки в шпєниці, а батько лагодить цебер: зварає підуть до кривниці пшєниці мита.

— І що, ти, ото робич, палаводе? глянть-во яка сорочка, а голова геть вся в поросі!.. Зараз мені обтрусона, та підєз а мамкою шпєниці мита.

— А котрий я мішок вївмію?

— Куди тобі, такий блосі, мішок брати. Я в торбину надєснюлю.

Батько в мамкою беруть мішки, а

— Пилипко, Пилипку! чується з-за воріт. Пилипко біжить до дому.

На призьбі стоїть мішки в шпєниці, а батько лагодить цебер: зварає підуть до кривниці пшєниці мита.

— І що, ти, ото робич, палаводе? глянть-во яка сорочка, а голова геть вся в поросі!.. Зараз мені обтрусона, та підєз а мамкою шпєниці мита.

— А котрий я мішок вївмію?

— Куди тобі, такий блосі, мішок брати. Я в торбину надєснюлю.

Батько в мамкою беруть мішки, а

— Пилипко, Пилипку! чується з-за воріт. Пилипко біжить до дому.

На призьбі стоїть мішки в шпєниці, а батько лагодить цебер: зварає підуть до кривниці пшєниці мита.

— І що, ти, ото робич, палаводе? глянть-во яка сорочка, а голова геть вся в поросі!.. Зараз мені обтрусона, та підєз а мамкою шпєниці мита.

— А котрий я мішок вївмію?

— Куди тобі, такий блосі, мішок брати. Я в торбину надєснюлю.

Батько в мамкою беруть мішки, а

— Пилипко, Пилипку! чується з-за воріт. Пилипко біжить до дому.

На призьбі стоїть мішки в шпєниці, а батько лагодить цебер: зварає підуть до кривниці пшєниці мита.

— І що, ти, ото робич, палаводе? глянть-во яка сорочка, а голова геть вся в поросі!.. Зараз мені обтрусона, та підєз а мамкою шпєниці мита.

— А котрий я мішок вївмію?

— Куди тобі, такий блосі, мішок брати. Я в торбину надєснюлю.

Батько в мамкою беруть мішки, а

— Пилипко, Пилипку! чується з-за воріт. Пилипко біжить до дому.

На призьбі стоїть мішки в шпєниці, а батько лагодить цебер: зварає підуть до кривниці пшєниці мита.

— І що, ти, ото робич, палаводе? глянть-во яка сорочка, а голова геть вся в поросі!.. Зараз мені обтрусона, та підєз а мамкою шпєниці мита.

— А котрий я мішок вївмію?

— Куди тобі, та

